

Оліфіренко Л. Д.

доктор наук з державно управління, професор, кафедри менеджменту інноваційної діяльності та державного управління, Чернігівський національний технологічний університет, Чернігів, Україна
olifirenkoliliya@gmail.com

Структурні зв'язки інституціонального механізму регулювання розвитку суб'єктів господарювання

Анотація

У статті обґрунтовано загальні та специфічні аспекти структурного взаємозв'язку та меж впливу інституціонального механізму у господарському, ринковому, економічному й державному механізмах регулювання розвитку суб'єктів господарювання, удосконалення яких є основою здійснення інституціональних реформ у сфері державного регулювання економіки. З'ясовано, що інституціональний механізм синтезує багатоаспектність цих механізмів, детермінує власну багатовимірність та мультифункціональність, які проявляються у поєднанні ендогенного та екзогенного впливу інститутів на стан і розвиток інституціонального середовища діяльності суб'єктів господарювання.

Ключові слова: інституціональний механізм; господарський механізм; ринковий механізм; економічний механізм; державний механізм регулювання.

Liliia Olifirenko

D.Sc. (Public Administration), Professor, Chernihiv National Technological University, Chernihiv, Ukraine
95 Shevchenko Str., Chernihiv, 14027, Ukraine

Structural links of institutional mechanism of regulation for business entities development

Abstract

Introduction. From the perspective of researching the problem, both institutional reforms to decentralise public administration and the formation of globally competitive national corporations are actualised by understanding the relationship between the institutional mechanism and mechanisms of business, market, economic and state regulation.

The purpose of the article is to justify structural links of the institutional mechanism with business, market, economic and state mechanisms as a complex mechanism for regulating business entities development and to improve the basis of implementation of public administration systemic reforms.

Methods. The usage of system analysis allowed us to consider the institutional mechanism by systemic characteristics.

Results. An institutional mechanism is a subsystem of business, market, economic and state regulatory mechanisms and is specifically defined for a certain activity of a business entity. Consequently, an institutional mechanism as a system of institutional norms and rules, creates certain links to coordinate state and market influence on activities of business entities, providing limitations within organisational and legal framework (as a business mechanism) for their multi-vector needs and interests (as an economic mechanism), taking into consideration that economic feasibility is determined by the level of total expenditure during the period of making decisions and their implementation.

Conclusions. It is concluded that the institutional mechanism is a structural component of business, market, economic and state regulatory mechanisms; it is created by certain institutions that differ by content and mode of operation; it is improved through the institutionalization of business entities' activities and creates new conditions for their activities. These mechanisms have different nature and origin, thus cannot be universal for all business entities. However, the influence of the state on the process of law enforcement of institutions in open economies converts the regulation mechanisms into the universal ones that actualises their improvement in the context of public administration reform.

Keywords: Institutional Arrangement; Economic Mechanism; Market Mechanism; Economic Mechanism; Mechanism of State Regulation

JEL Classification: O17; O29

Олифиренко Л. Д.

доктор наук по государственному управлению, профессор кафедры инновационной деятельности и государственного управления, Черниговский национальный технологический университет, Чернигов, Украина

Структурные связи институционального механизма регулирования развития субъектов хозяйствования

Аннотация

Обоснованы общие и специфические аспекты структурной взаимосвязи и пределов влияния институционального механизма в хозяйственном, рыночном, экономическом и государственном механизмах регулирования развития субъектов хозяйствования, усовершенствование которых является основой осуществления институциональных реформ в сфере государственного регулирования экономики. Установлено, что институциональный механизм синтезирует многоаспектность данных механизмов, детерминирует собственную многомерность и мультифункциональность, которые проявляются в сочетании эндогенного и экзогенного влияния институтов на состояние и развитие институциональной среды деятельности субъектов хозяйствования.

Ключевые слова: институциональный механизм; хозяйственный механизм; рыночный механизм; экономический механизм; государственный механизм регулирования.

1. Постановка проблеми. Забезпечення ефективної стратегії довготривалого економічного зростання національної економіки, обмеження монополії державної влади, децентралізація управління, подолання корупції та інших негативів соціально-економічних явищ ґрунтується на системі стримувань, обмежень та стимулів, які втілюються в інституціональні механізми регулювання діяльності економічних суб'єктів [1-4]. З позиції дослі-

дження проблематики проведення інституціональних реформ щодо децентралізації державного управління, формування відносно самостійних від владної вертикалі конкурентоспроможних на світовому ринку національних корпорацій актуалізується розумінням взаємозв'язку інституціонального механізму (ІМ) з господарським, ринковим, економічним механізмами, а також механізмом державного регулювання.

2. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формуванню єдиної методологічної бази та теоретичних основ формування інституціональних механізмів державного управління у різні часи приділяли увагу Дж. Бьюкенен (Buchanan, 1997) [1], К. Менар (Menard, 1996) [2], Л. Мізес (Mises, 2009) [3], Д. Норт (North, 2000) [4], В. Ойкен (Oyken, 1996) [5]. Формуванню єдиної методологічної бази сприяли праці Л. Абалкіна [6], В. Демент'єва [7], В. Полтеровича [8], О. Соскіна [9], А. Чухна [10] та інших, наукові ідеї яких тільки починають втілюватися у національній практиці реформування державного управління. Враховуючи те, що інституціональний механізм характеризується поліформічністю функціонування, поза увагою дослідників залишилися структурні зв'язки цього механізму з іншими управлінськими механізмами.

3. Мета статті полягає в обґрунтуванні структурних зв'язків інституціонального механізму у господарському, ринковому, економічному та державному механізмах як комплексного механізму регулювання розвитку суб'єктів господарювання, удосконалення якого є основою здійснення реформ у сфері державного регулювання економіки.

4. Основні результати дослідження. Удосконалення інституціонального механізму (ІМ) регулювання діяльності суб'єктів господарювання підпорядковане декільком цілям. По-перше, визначенню меж впливу ІМ на діяльність суб'єктів господарювання; по-друге, виявленню зв'язку ІМ з господарським, ринковим, економічним і державним механізмами регулювання, оскільки мета, об'єкт, ресурси, джерела розвитку та результати знаходяться за межами самого механізму.

Розглядаючи ІМ за системними ознаками, можна стверджувати, що цей механізм: є соціальною суб'єктно-об'єктною управлінською системою, характеризується ієрархічністю, холізмом, автономністю, відкритістю, стабільністю, адаптивністю, певною розмежованістю та динамізмом.

Більшість учених, які досліджували феномен ІМ, розглядали його як складову господарського механізму [2; 4; 6-10]. Складність визначених завдань пояснюється різноманітністю багатьох підсистем, елементів та їхніх зв'язків, ефективність яких залежить від успішності попередніх етапів розвитку, цілей, методів, прагнень, структури та способу взаємодії господарюючих суб'єктів.

Суб'єктами ІМ державного регулювання виступають органи державної влади, місцевого самоврядування та інститути громадянського суспільства. Специфікою ІМ є те, що поряд з формальними інститутами, які характеризуються юридичним статусом, існують неформальні, що визнані їх користувачами як правила і форми здійснення функцій неформального порядку, що існують для реалізації цілей і завдань у формальній організації.

Більшість науковців, які досліджують механізми державного регулювання [4-10] схилиються до думки, що суперечності розвитку розв'язуються за рахунок суміщення ринкової саморегуляції та системи державного регулювання. Якщо формалізації узгодження не відбувається, суб'єкти господарювання виробляють неформальні інститути.

Об'єктом ІМ є норми формального чи неформального характеру, які створюються в процесі взаємодії суб'єктів господарювання. Отже, ІМ дозволяє прогнозувати поведінку суб'єктів господарювання; підвищувати ступінь стійкості господарських зв'язків, захищеності від опортунізму, ризику втрат, що дозволяє оптимізувати процес прийняття рішень та виводити його на рівень регламентованого автоматизму. Детермінація норм суб'єктами ІМ є не тільки достатньою умовою встановлення зв'язків і відносин між ними, а й необхідністю, яка дозволяє зменшити невизначеність ринкового середовища, що підвищує раціональність господарської поведінки, визначає межі ефективності та сприяє зниженню трансакційних витрат [6, 470]. Ігнорування інститутів може призводити до руйнації інституціонального устрою, а також створювати підвалини для появи нового інституту, який не

завжди буде позитивним та мати цивілізований спосіб розв'язання проблеми (наприклад, «тіньової» економіки, інституціональних «пасток» тощо) [5; 8].

Суб'єкти ІМ повинні розуміти та мати переваги за дотримання законодавчо визначених норм, незважаючи на те, що іноді ринковий механізм пропонує вигідніші рішення щодо задоволення приватних інтересів. Разом із цим індивідуальні та суспільні цінності не будуть антагоністичними, якщо острах за наслідки чи переваги мотивують суб'єкт господарювання до дотримання встановлених правил [2; 4; 7].

Специфічний аспект ІМ полягає у тому, що набір норм і правил формального чи неформального походження для прийняття та реалізації рішень кожного разу може бути неповторним та відмінним від формального алгоритму через те, що у конкретній ситуації може спостерігатися різний склад інституціональних суб'єктів. Останні утворюють різноманіття інституціональних структур, відносять, процедур розв'язання проблеми, функціональний зміст яких наділяє інституціональне середовище певними властивостями, відбиваючись у елементах інших механізмів регулювання: господарському, економічному, ринковому, державному. Отже, ІМ є підсистемою вищезазначених механізмів та є конкретно визначеним для певної ситуації чи сфери діяльності суб'єкта господарювання.

Загальним у системі зазначених механізмів є те, що, як і інші механізми, ці механізми мають загальні форми й методи регулювання діяльності економічних суб'єктів.

ІМ входить у систему державного регулювання, яка складається з адміністративно-правових (Конституція, національні стратегії та програми, національні плани розвитку, укази, постанови, підзаконні акти тощо), економічних (фіскальна, кредитно-грошова, амортизаційна, трансакційна, інвестиційна та інші види політики) та соціальних (рівень розвитку продуктивних сил, кваліфікація, освіта тощо) важелів, які складають господарський механізм певного типу економіки стосовно дотримання економічних законів, розв'язання суперечностей розвитку, відносин власності, забезпечення можливості всебічного розвитку людини. Розглядаючи місце та роль ІМ у господарському, економічному, ринковому та державному механізмах регулювання розвитку суб'єктів господарювання, не можна ігнорувати дію неформальних інститутів, які разом з формальними впливають на вибір форм та методів регулювання щодо забезпечення досягнення цілей, оскільки саме у них закладаються основи формальних інститутів національної економічної системи [4, 97].

Зв'язок господарського та інституціонального механізмів проявляється завдяки їхній взаємодії у питаннях пошуку найбільш ефективної економічної поведінки суб'єктів господарювання. Легітимність дії цих механізмів свідчить про ефективність державного механізму. Тому одним із головних завдань удосконалення господарського та ІМ є вибір та оптимізація тих неформальних норм, які можуть бути легально імплементовані в господарську практику суб'єктів господарювання.

Місце господарського механізму в системі соціально-економічних відносин визначається формою власності та способом взаємодії держави та суб'єктів господарювання в процесі створення суспільних благ у сферах виробництва, споживання, обміну та розподілу. Тому господарський механізм як економічне явище складно обґрунтувати суто однією чи декількома категоріями. Структура, функціональне навантаження та цільова орієнтація включає дуже широкий горизонт завдань, виконання яких забезпечується змістом господарського механізму. Інституціональна складова у розрізі господарського механізму й дотепер залишається актуальною науковою темою, що недостатньо досліджена на теоретичному рівні.

Аналіз складових господарського механізму підсилює відмінності в поглядах дослідників цього питання. Зокрема, зазначається, що господарські механізми складаються з основних елементів економічної системи, таких як продуктивні сили, виробничі, економічні, організаційні відносини, відносини власності, економічні форми тощо [6, 470].

Структура господарського механізму ототожнює його зі структурою державного механізму регулювання, що в сучасній науковій літературі розглядається як симбіоз ринкового й державного механізмів управління економікою. Проте, на нашу думку, господарський механізм залежить від типу суспільно-економічної формації, яка відображає результативність господарської практики та різноманіття форм власності, форм і методів організації відтворювального процесу, а також зв'язки між чинниками цього процесу. Багатоаспектність виміру господарського механізму визначається формою організації продуктивних сил, факторами виробництва та економічних відносин як процесу і явища, потенціал розвитку яких дозволяє узгоджувати суперечності їхньої взаємодії [6].

Отже, загальним для господарського та інституціонального механізмів є забезпечення взаємодії суб'єктів господарювання у відносинах, які прагнуть до узгодження різновекторних інтересів між ними. Проте характер відносин погодження як системи зв'язків, соціально-економічних та організаційно-економічних відносин позначає відмінність цих двох механізмів.

Оскільки аналогічні категорії використовуються для визначення економічного механізму, то, очевидно, слід уточнити зв'язок ІМ з економічним механізмом.

У наукових літературних джерелах зазначається основна властивість ринкового механізму – узагальнення зв'язків між учасниками ринку, що набувають самостійності в циклічно відтворювальному еквівалентному обміні та перерозподілі доходів і витрат. Еквівалентність є тією достатньою причиною узагальнюючого оцінювання обміну більшістю учасників ринку, що певним чином урегулює матеріальні й нематеріальні потреби із засобами їх задоволення у відповідності до закону «попит – пропозиція». Тобто ринковий механізм регулює відносини між споживачами й виробниками та їхніми потребами. Через це його зміст співпадає з ІМ, проте засоби їх задоволення є відмінними.

Ринковий механізм перерозподіляє витрати (товари/ послуги) і доходи, змушуючи споживачів і виробників постійно адаптуватись через зміну ринкових параметрів у пошуку прийнятної ціни. Такий стан речей викликає бюрократичні зволікання нееквівалентного розподілу через купівельноспроможний попит, справедливу «владу ринку», успішну підприємницьку діяльність [1, 3].

Ринковий механізм урегулюється конкуренцією на ринку пропозиції (хоча конкуренція на ринку споживачів може викликати спекуляцію), змушує підприємців прислухатись до змін, посилює мотивацію до максимізації прибутку, інакше втрата конкурентоспроможності може потягти за собою банкрутство. Особливість ринкового механізму полягає у відносній автономності та автоматичності «природного відбору» в конкурентному суперництві без відповідного апарату або структури управління, як це відбувається в інших видах управління, зокрема державному.

Підприємницький інтерес, економічна доцільність, конкуренція, які стимулюють економічну поведінку суб'єктів господарювання, закономірно виникають та об'єктивно оцінюють потреби, координуючи господарські рішення через цінове регулювання. Самоналаштувальне функціонування ринкового механізму у частині формалізованих відносин відрізняє його від ІМ, а у частині неформалізованих відносин є схожим. Проте їхня схожість полягає в загальній тенденції до вироблення суспільно ефективних інститутів з мінімальним рівнем будь-яких витрат, включаючи трансакційні.

ІМ обмежує дію ринкового механізму через інформсмент до виконання встановлених норм функціонування, при цьому зберігаючи багатоваріантність вибору економічної поведінки суб'єктів. В умовах нестабільних або перехідних станів економіки автоматичне правове (безвратне) регулювання інституціонального порядку виключено ринковими засобами є неможливим. Іноді контрактні відносини урегулюються неформальними методами, тому модифікація ІМ повинна спиратися на систему спеціалізо-

ваного контрактного законодавства, а не на багатофункціональний закон про контракт. Висока результативність ІМ, який має сприяти покращенню контрактних відносин, звичайно, сприятиме зниженню трансакційних витрат та невизначеності в діяльності суб'єктів, покращенню інституціонального клімату підприємництва.

Економічний механізм характеризує дещо інші процеси та явища господарського життя, зміст яких проявляється через економічну мотивацію та цілі щодо вибору методів і важелів доцільності використання, технологій і ресурсів управління, які уособлені у господарському механізмі [9, 5; 10].

У сучасній науковій літературі економічні механізми розглядаються як система економічних законів, що визначають організаційно-економічні та соціально-економічні відносини з приводу володіння, поділу, використання та обміну матеріальних і нематеріальних потреб суспільства [9; 10]. Виходячи з необхідності розуміння впливу економічного механізму на функціонування ІМ, у контексті нашого дослідження актуальним постає зв'язок між багатоманітністю господарських форм та економічними явищами, які замінують одне на інше в певній послідовності та приводять до логічно пов'язаних результатів. Тобто послідовність взаємопов'язаних економічних результативністю попередніх етапів розвитку, цілком очевидно, створює рух ресурсів на всіх етапах життєвого циклу продукції/послуги [6, 468]. Обіг ресурсів у різних сферах господарського життя відбувається відповідно до способу дії об'єктивних економічних законів і механізмів їх використання [6, 471]. До таких сфер, на нашу думку, відноситься й інституціалізація господарського, економічного, державного, ринкового механізмів регулювання, структурно-функціональний зв'язок яких відображає спосіб задоволення потреб суспільства, бізнес-структур, держави.

Отже, визначальною особливістю економічного механізму є способи та механізми дії об'єктивних економічних законів, ефективність яких забезпечують державний та ринковий механізми. Характер відносин господарюючих суб'єктів, обумовлений економічною тенденцією, фіксується в інституціональній формі практичної господарської діяльності. Відмінність між господарським, економічним та інституціональним механізмами проявляється у наслідках та результативності попередньої діяльності, а також зв'язку економічних явищ, ефективність яких можна оцінювати тільки після їх застосування і тільки у довгостроковій перспективі – у короткостроковій можна отримати відмінні від очікуваних результати [10].

Дослідження ІМ державного регулювання розвитку суб'єктів господарювання невід'ємне від з'ясування механізму економічної доцільності реалізації форм власності, для яких законодавча система визначатиме права власності та вирішуватиме суперечливості. У цій частині ІМ співпадає з механізмом державного регулювання економіки, який здатний гарантувати та захищати права власності, визначати та виконувати їх за формою та змістом, перерозподіляти ресурси так, щоб економічний і ринковий механізми забезпечували об'єктивну дію економічних законів. Характер цих дій визначатиме ІМ, складність удосконалення якого полягає у досягненні достатньої адекватності розвитку національної економіки. Економічні закони в організації господарювання одночасно діють і в економічному, і в ринковому механізмі, головним серед яких є закон попиту – пропозиції; вартості; конкуренції; витрати – масштаб виробництва; економії часу; зростання додаткових витрат; спливаючої дохідності тощо. Вони є рушіями розвитку економічних суб'єктів з приводу раціонального використання ресурсів.

Регулюючі властивості кожного з вище представлених механізмів допомагає визначити роль державного механізму в процесі регулювання розвитку суб'єктів господарювання, у якому співвідношення державного регулювання та ринкової саморегуляції обумовлюється елементним складом цих механізмів.

Особливість державного механізму полягає у нееконічній сутності походження держави, яку Дж. Б'юкенен

визначає як максимізацію суспільного багатства [1, 17–19]: держава за походженням не є економічним явищем, але змушена через реалізацію своїх економічних функцій з організаційного забезпечення та регулювання ринкового та економічного механізмів, через систему інститутів і легітимність застосовувати інфорсмент з приводу забезпечення реалізації економічних інтересів і прагнень усіх учасників ринкового процесу.

Сфера дій і співвідношення ІМ щодо державного регулювання розвитку суб'єктів господарювання зумовлюють відносини економічної взаємодії як об'єктивного регулятора господарської діяльності. Державний механізм є суб'єктивним регулятором ринкового середовища, де ІМ є ендогенним регулятором, який упорядковує економічні відносини, та екзогенним щодо ринкового механізму. Державний механізм регулювання (функції держави) забезпечує активну підтримку та удосконалення регулюючих засобів відповідно до об'єктивних змін середовища функціонування, а інституціональний – дотримання норм інститутів відповідно до встановлених організаційно-правових форм управління.

Законодавча основа державного механізму регулювання забезпечує організаційні умови відтворювального процесу, ефективне протікання якого регулюється ІМ. Модифікація ринкового механізму відбувається саме під впливом останнього, об'єктивність взаємодії яких обумовлена

функціональним змістом зазначених механізмів регулювання, наповненість яких є предметом наших подальших наукових розвідок. Структура ІМ залежить від особливостей трансформації публічної та економічної влади, проте обумовлюється співставленням форм власності, напрямками та динамікою задоволення потреб та інтересів нормативно-правовими, фінансово-економічними, організаційними, науково-технічними, інформаційно-освітніми методами регулювання, а також пріоритетами державної політики та прагненнями політичної еліти держави.

5. Висновки. Отже, інституціональний механізм є структурною складовою господарського, ринкового, економічного, державного механізмів регулювання; створюється певними за змістом та режимом функціонування інститутами; удосконалюється завдяки інституалізації діяльності суб'єктів господарювання, формуючи нові умови їхньої діяльності. Зазначені механізми мають різну природу походження та не можуть бути універсальними для всіх суб'єктів господарювання. Проте легітимний вплив держави в процесі правозастосування інститутів у відкритих демократичних економіках перетворює механізми регулювання в універсальні, що актуалізує їх удосконалення в контексті завдань реформування державного управління України. У подальших розвідках доцільно розглянути мультифункціональність інституціонального механізму.

Література

1. Бьюкенен Дж. М. Границы свободы. Между анархией и Левиафаном // Дж. М. Бьюкенен. Сочинения : пер. с англ. – Т. 1. – М. : Таурус Альфа, 1997. – 556 с.
2. Менар К. Экономика организаций / К. Менар ; пер. с фран. – М. : Инфра-М, 1996. – 146с.
3. Мизес Л. Всемогущее правительство / Л. фон Мизес ; пер. с англ. – Челябинск : Социум, 2009. – 466 с.
4. Норт Д. Институции, институциональная змена та функціонування економіки / Д. Норт ; пер. з англ. І. Дзюб. – К. : Основи, 2000. – 198 с.
5. Ойкен В. Основы национальной экономики / В. Ойкен ; пер. с нем. – М. : Экономика, 1996. – 351 с.
6. Абалкин Л. И. Избранные труды. В 4-х тт. Т. II. – На пути к реформе. Хозяйственный механизм развитого социалистического общества. Новый тип экономического мышления. – М. : Экономика, 2000. – 912.
7. Деметьев В. В. Институты, поведение, власть : монография / В. В. Деметьев. – Донецк : ГВУЗ «ДонНТУ», 2012. – 309 с.
8. Полтерович В. М. Стратегии модернизации, институты и коалиции / В. М. Полтерович // Вопросы экономики. – 2008. – № 4. – С. 4–24.
9. Soskin O. I. Role of state regulation in formation of modern economic model: changing imperative in the conditions of chaos. *Economic Annals-XXI* (2013), 1-2(1), 3-7. Retrieved from <http://soskin.info/userfiles/file/CHASOPYS/1-2-2013-1/Soskin%200leh.pdf> (in Ukr.)
10. Чухно А. Господарський механізм та шляхи його вдосконалення на сучасному етапі / А. Чухно // Економіка України. – 2007. – №3. – С. 60–67.

Стаття надійшла до редакції 10.11.2015

References

1. Buchanan, J. (1997). *Boundaries of freedom. Between anarchy and Leviathan*. In J. Buchanan (Ed.). Moscow: Alpha Taurus (in Russ.).
2. Menard, C. (1996). *The Economics of Organization*. Moscow: Infra-M (in Russ.).
3. Mises, L. von. (2009). *Omnipotent Government: The Rise of the Total State and Total War*. Chelyabinsk: Sotsyum (in Russ.).
4. North, D. (2000). *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Kyiv: Osnovy (in Ukr.)
5. Oyken, W. (1996). *Fundamentals of the National economy*. Moscow: Ekonomika (in Russ.).
6. Abalkyn, L. I. (2000). *On the road to a reform. The economic mechanism of a developed socialist society. A new type of economic thinking*. Moscow: Ekonomika (in Russ.).
7. Dementiev, V. V. (2012). *Institutes, behavior, power: monograph*. Donetsk: SHI «DonNTU» (in Russ.).
8. Polterovich, V. M. (2008). Strategies of Modernization, Institutions and Coalitions. *Voprosy Ekonomiki (Journal of Economic Theory)*, 4, 4-24. (in Russ.).
9. Soskin, O. (2013). Role of state regulation in formation of modern economic model: changing imperative in the conditions of chaos. *Economic Annals-XXI* (2013), 1-2(1), 3-7. Retrieved from <http://soskin.info/userfiles/file/CHASOPYS/1-2-2013-1/Soskin%200leh.pdf> (in Ukr.)
10. Chukhno, A. (2007) Economic mechanism and ways to improve it at the present stage. *Ekonomika Ukrainy (Economy of Ukraine)*, 3, 60-67 (in Ukr.).

Received 10.11.2015

Щодо публікації наукових статей у науковому фаховому журналі «Економічний часопис-XXI»

Шановні колеги!

«Економічний часопис-XXI» – визнаний в Україні та за кордоном науково-аналітичний журнал, який заснований 1996 року і видається Інститутом суспільної трансформації.

Журнал «Економічний часопис-XXI» входить до переліку фахових наукових видань з економічних наук

(Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України № 528 від 12.05.2015 р.).

Пропонуємо науковцям, викладачам, аспірантам, докторантам публікувати свої наукові статті та результати

дисертаційних досліджень у науковому фаховому журналі «Економічний часопис-XXI».

Вимоги до наукових статей викладені в Інтернеті за лінком: <http://soskin.info/ea/avtory.html>